413

శ్రీ కళ్ళేపల్లె వెంకటరమణయ్య,
పత్రికాధిపురాలు.

Reg. No. M. 1587.

రాజపోషకులు.

శ్రీ జనార్దనపాఢీ దివాన్ బక్షీ మహాపాత్రులుం గారు, మాణిక్యరాయ [illegible].

శ్రీ శరదా కామేశ్వరరావు నాయుడు గారు

శ్రీ శ్రీ శ్రీ మహారాణీ సాహెబావారు, తునిసంస్థానము

శ్రీ శ్రీ శ్రీ రాణీ కాకర్లపూడి అప్పలనరసాయమ్మ అమ్మ గారు
రామచంద్రపురం

శ్రీమతి వాడ్రేవు పద్మనాభమ్మ గారు, పిఠాపురం

పోషకులు.

శ్రీమతి గాదె మాణిక్యమతమ్మ గారు
" గజవిల్లి సుభద్రమ్మ గారు
" దిగుమర్తి రాజ్యలక్ష్మమ్మ గారు
" ఉన్నవ రమాలక్ష్మమ్మ గారు
" పొన్న అన్నపూర్ణమ్మ గారు
" వేముల చంద్రమతమ్మ గారు
" చతుర్వేదుల సుబ్బమాంబ గారు;

మ·రా·రా· వృత్తెల వెంకటరమణయ్య పంతులు గారు
" వైశ్యరాజా సూరయ్యరాజు గారు
" వైశ్యరాజా వెంకట రత్నం రాజా గారు
" ఇందుపూడి నరసింహశ్రేష్ఠి గారు.
" ఆత్మకూరి బుచ్చయ్య శ్రేష్ఠి గారు
" ఆయుర్వేదరత్న కే. శ్యామసుందరరావు బహద్దరు గారు.
" బెండాళం మృత్యుంజయ నాయుడు గారు
" పల్లివి నారాయణ నాయుడు గారు

మ॥ రా॥ రా॥ వెలపల కామోజీ నాయుడుగారు
” అప్పికట్ల రుంబనాథం పంతులుగారు
” నల్ల శివయ్యగారు

సహాయులు.

శ్రీమతి వరహాగిరి వెంకటసుబ్బమ్మగారు
” మారెళ్ల సుబ్బలక్ష్మమ్మగారు
” ధర్మపురి కామాక్షమ్మగారు
” సాలెం రామలింగయ్యగారు
” తాడిమేటి శేషగిరమ్మగారు
” శంభాన శీతాయమ్మగారు
” ఉన్నవ వెంకట సత్యనారాయణమ్మగారు
” కొల్లూరు సోదెమ్మగారు
” పులిపాకం వెంకటరమణమ్మగారు
” కాకలి వెంకటరత్నమ్మగారు
” గ్రీసుగంగమ్మగారు చౌతాకొకోదం మర్ఫూక్ మార్త్యేమ
” రావికంటి. సత్యనారాయణమ్మగారు
మ॥ రా॥ రా॥ మల్లుల గంగయ్యగారు
” పోచిరాజా రాజేశ్వరరావుగారు
” సాతి రామమూర్తిగారు
” శ్రీరాజా విక్రమదేవ వర్మగారు.
” కళ్ళేపల్లి రాజేశ్వరరావుగారు.
” మరుకట్ల శివరామకృష్ణ భక్తగారు.
” ధవళ సూర్యనారాయణనాయుడుగారు.
” భావికొండ లక్ష్మీనారాయణగారు.
” తిత్తి బలరామయ్య నాయుడుగారు.
” తిత్తి జానకిరామయ్య నాయుడుగారు.

ఆంధ్రలక్ష్మి సంపుటములు

ఇందు రుక్మిణీ, వాసంతిక, సరళ మొదలగు నవలలు, నీతి మతసంఘ విషయములు శారదలేఖలు పతివ్రతలకథలు, వ్యాసములు, పద్యములు పాటలు మంగళహారతులు మొదలగునవి గలవు ఒక్కొక్క సంపుటము నందు 12 సంచికలును సుమారు 500 పుటలును గలవు కొద్దిసంపుటములు మాత్రమే గలవు. వలయువారు త్వరపడవలెను. సంపుటము 1కి రు 2 0 0 లు ఆంధ్రలక్ష్మి చందాదారులకు సగము వెల పోస్టేజీప్రత్యేకము రెండుసంపుటములు ఒక్కసారి కొనినవారికి పోస్టుఖర్చులు పుచితము

ఆంధ్రలక్ష్మీముద్రాక్షరశాల

ఇందు తెలుగు, ఇంగ్లీషు, ఓఢ్రము అను మూడుభాషలలో గ్రంధములు, పత్రికలు, నోటీసులు, కవర్లు, కార్డులు, శుభలేఖలు ముచ్చిలికాలు, రసీదులు, మొదలగు అచ్చుపనులెల్లను సులభముగ వారికి తయారుచేసి సరియగు కాలమున కందజేయగలము. పని ముచ్చటగాను, నాణ్యముగాను, త్వరగాను చేసి పంపబడును. వివరము లకు వ్రాసి తెలుసు కొనుడు.

మానేజరు:— ఆంధ్రలక్ష్మి ముద్రాక్షరశాల

కురవివారివీధి. బరంపురం (గంజాంజిల్లా)

ప్రకటన.

జీతముపైనగాని మంచికమీషను పద్ధతిని గాని ప్రతి జిల్లాయందును, చందాదారులను గూర్చి ఆంధ్రలక్ష్మి మాస పత్రికకు విశేషవ్యాప్తి యొనర్పగల నమ్మకమైన యేజంట్లు కావలెను వివరములు వలయువారు వ్రాసికనుగొన వలెను

మేనేజరు—ఆంధ్రలక్ష్మి కార్యస్థానము,

కురవివారివీధి బరంపురం (గంజాంజిల్లా)

INDO JAPAN SHIPPING & TRADING Coy
SHIP OWNERS & STEAMSHIP AGENTS
63, SPARKS STREET. RANGOON

త్వరితముగ రాకపోకలు చేయు, అను
కూలారి, స్టీమర్లు

క్షేమ—ప్రయాణ సౌకర్యము.

రంగూను నుండి చిటగాంగు అక్యాబు [illegible] నకు మరియు కోకనాడ కోస్టు పోర్టులకు [illegible] స్టీమరులు రాకపోకలు చక్కగా జరుగు [illegible] లో ప్రారంభించబడును

అన్ని తరగతుల వారికి ఎలెక్ట్రిక్ దీపములు [illegible] సౌకర్యములు [illegible] ప్రతి [illegible] ప్రత్యేక [illegible] ఎక్కువ [illegible] మొదలగు వివరములు [illegible] తెలుసుకొనవచ్చును.

ఇండో జపాన్ షిప్పింగు అండు ట్రేడింగు
కంపెనీ వారి
ఇండియా బర్మా ముఖ్యకార్యాలయము
63 స్పార్క్సు వీధి, రంగూను.

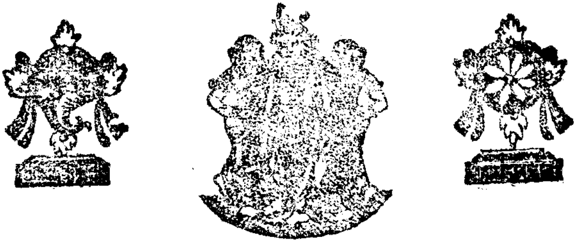

ఆంధ్రలక్ష్మి.

మ॥ శ్రీ రమ్యంబగు నాంధ్రదేశ మహిళా * శ్రేణికా [illegible]మై
నారీలోక మనోజ్ఞ కాంత తమసా * జ్ఞానార్క [illegible]మై
ధీరోదార వివేక ముఖ్య సుగుణా * [illegible] యుంత్ర పొం
పారన్ వర్ధిలి "యాంధ్రలక్ష్మి" [illegible] కార్యమున్.

సంపుటం ౩. } బరంపురం, గంజాం జిల్లా. మార్చి 1924 { సంచిక ౩.

ప్రార్థనము.

శా॥ శ్రీ విశ్వాత్మ మదీయ నేత్ర గతి[illegible] * [illegible]
దేవీయ ట్లనియేడ దాచిరో జగం * బేల [illegible]
వావాగీ [illegible] * [illegible] శ్రీ[illegible]
గ్రీవా భారతి [illegible] మహాభాగ్యముల్

ఉ॥ సిరియుం గని రత్న గర్భ యను చెల్వము కాంచన గర్భ [illegible]
దొరగు లతేసు [illegible] చేకుర గంబు స్వర్ణ[illegible]
ధరకీ ఖరవృష్టి [illegible] ముద్దుమరంది [illegible]
భరము నుంచింతురా [illegible] యశంబొన [illegible]

అజ్ఞాత రూపిణి ఎవరో?

ఓ. యస్. శర్మ.

ద్విపద!

1 గండు మీలను బోలి కమలాలనేలి
నిండు కనికరంపు నిలయంబు కాచు
2 మెల్లని? చూపుల మేటిదై యొప్పు
చల్లని కన్నుల సౌందర్య మీను
3 లేతచందురుసొగు లీసంబుచేయు
పూఁత బంగరు చాయ పొంగారి కాయు
4 మోము చక్కఁదనాన మురిసెడుచాన!
నామధేయంబేమి నాతోను జెపుమ!
5 జపము మీఁకనిపిల్చు సన్నని మ్రోఁత
లయశాఖ గతుల నిర్లక్ష్యంబుచేసి
! మ్రోఁగించుచున్నావు భూనభోంతరము
లూఁగునట్టుల నీవునుల్లాఁతలూఁగి,
7 లోకదాస్యము మాన్ప లోలోననుండి
శక్తి ఫలియించు శ్రీజీవివివె?
8 భువనైక మాతవా! బొంకక చెప్పు!
పవురు గాజుబుసవ్వ జడివాన కురియు
నిర్మల హృదయంపు నెలజాణవేమొ!
శర్మల బరువును గడదేర్ప వమ్మ!

10 కనపడి బాగుగా గనపడ దమ్మ
మినుకు మినుకుమని మెఱయునీ మోము
11 ఎఱ్ఱకంటి చూపుల నెగిరింతువేల?
నెఱకొంటని కరఁ జూడ నీకాను దేవి
12 అజ్ఞాత రూపిణి! హార్షాంబుధరమ!
తజ్ఞుండ నాయందు దయ యుంచు తల్లి!

పేద పేరంటాలు

డి. యస్. శర్మ

1 పసుపు నిగ్గులు దాఁగిలి వడుచు ముఖము
నందు దృశ్యా దృశ్యమై యమర, నొసట
బట్టెఁడెఱ్ఱని కుంకుమ బొట్టు కొలఁది
దూరము నకగపడ, లేఁత బారియున్న
2 యనఁటి మోని యొకించుక యాతపమున
నెంతు విధముగ ముఖకళ యిగిరిపోవ
నీరు ద్రాగిన గనబడు తీరు బెనుచు
కులుచ కంఠంబు పొలు పొంద గుట్లుపడిన
3 నగము మాసిన-చీర పరసందుగాను
పైటగీలించి పాదముల్ పఱకు! దేహ

రక్షపోలిక లక్ష్మీ కనకము చరణ
యుగ్మ మందు నిగ్రహించ, యోగ్యమైన
4 సకల యంత్రాలు శ్రీవిధి పునరుద్ఘట్టి
చక్కనై నమలేకుండ, సరస బల్కు-
లింప ముక్తైన పులను హాసించి పల్కు-
చతుర భాషల, జనదగు చంకబిడ్డ
5 నెత్తుకొని, యత్త వారింటి యింపు చూపు
లీను కన్నుల కలిమితో నత్తయూర
హృదయ పాషాణ మునుకరంచి, కృతిమంపు
ద్రోవ బడక, యుంబేపల తోడు జేసి
6 కొంచు, ధనవంతు లంగని గుండపోక,
తనయు లంతిత లిమికి సంతోషము నొంది
అవిటి చెవిటి వారల యాంకటి రోద!
లింపు గావిని, దమ్ముడీ లేప్పవారి
7 చెతు లందతి జాగ్రితంజేసి యిచ్చి,
అనదలిరువా గొనంగెడు నట్టిదీవ
నలను తలనిడు కొని, గుడు సమ్రిభావ
మునను, ఘూషిల్లు మార్గమున్ బొడుచు కొనుచు
8 జనక రొయుకయూర మెల్లన సాగుచుండె
విభుని దలంచుచు నొకపేద పేరటాలు

సతీ హితోపదేశము.

[సెంకటి తేపాహాయి]

మానవమే మహాత్మ్యంబు మహిలో కెక్కను
నిజ పతివ్రతా మహిమచే నిఖిల జగము
కీర్తించుచుండునో వనితలె నాలిమిన్న
పతిని దైవంబుగా మెచ్చి బహుయ వంచుచూ
శ్రీమహేంద్రాది సురుల రంజింప నేయు
నఖిల సామ్రాజ్యము లద్భుత మౌనటుల గూడ
నిఖిల లోకంబులం గీర్తి నిలుప వలయు

గలదు వేదవేదాంతము సెలవు దానె?
యన్ని లక్షణంబుల నెంచ్చు నన్నిటన్న
యున్న దీక్షామున గల్గుదీ ధర్మతి
నాకరంబున చేసియే నాదు చెప్పుదు
అట్టి శాంతి లభియింపను నాపుడే వెండ్రి
యాడెదన్ వినుచు వించి మహాత్మ! యిటుల
బ్రహ్మచర్య మానిత నంచు బలుక నిటుల
శ్రీకరుడు విష్ణుశర్మ గాంచి వచియించె.

సుగుణవతీ విష్ణుశర్మల సందర్శనము.

వినుము నామాట యాకీర్తి విష్ణుశర్మ
నీవు కోరినయట్టి తత్త్వాలలాను
లవనిలో లేకపోయిరే? యవని నీద
నంత నిపతివ్ర మండలే యపుడె జగము
కొంచెము ప్రయత్నమును బొసరించకాడి
యట్టి కాంతాలలామంబు సరసి ప్రెండ్లి
చేసికొను తావసేని దెప్పి యిడువాడె

సుగుణావతి యనఁగా నొక సుగుణ మొప్పు
నామె నీవు చెప్పిన లక్షణాళి గలిగి
యుండెనని నాకు దోచును సుంతె కనిన.

వాలకించి, యా కూసతి జాలి గొని మెచ్చ
శ్లాఘనము గ్రహించెదో? యటంచును బల్కె దివ్య
స్త్రీ యొడలు ముగ్గురును నిజ స్వరూప మునకు
జనను వంతోష మొదవ శ్రీ యుతు విని యు.

సుగుణవతి యంతట బొత్తిగను జాలి మీరగను
జయప్రదమగు మంచి నిర్వాణ పదవ యోగ్యం
ధర్మ్యమైనదట జాలి స్వాధీన మైన
దానికి లభ్యించి లోపల జయము నిత్య
నామె శీలము మర్యాద లనెడి నస్థి
శాస్త్ర యీ సుగుణాంగి యీ సన్నుతాంగి
సుగుణవతి యా కాబోలు నెన్న నటంచు
చిత్తమున దంచము మానదే క్రిక మంటు
సుగుణవతి దివ్య విష్ణుశక్తి గని నలికె

ఓ నా రమాధవ యీ తరుణీ పేక ము
సుగుణవతి నాగ బరగు నీ సుమతి పేరు
నీవు కోరిన లక్ష్మి శ్రీ వెలుంగు
నీవనిత నీకు నీ మెరయు నీ మె కీవు.
తప్పు మరి సాటియెవరు భూతలమునందు
గావున బుధుల్ శుభసత్క్రియ మ్మనంగ
బల్కుటిట్లోగ నీకు సువ్యాప్త కార్య
మీ మె నిడి యింక నేను పోయెదను ననిన
వాసవీపతి వరలక్ష్మి జాలి

సకేశిప్రింసో పదేశనము

తనకు నాకొంటు తేసంగం దాంచి గస్తు
శాస్త్ర శ్రీరుం చంచి యాగ సాక్షి నగరము.
ఈ మను మహనీయులు స్వహస్తములు మిన్ను
సేవ జరగాటనగని దివ్యమైన
సేవా కోరిన ఉమా శ్రీనిసంగ
నీనిత యూకవిమ్ముగ నే వివాహ
మాడ కాంచితి మీమాట ననుసరించి
రుంక వివాహము భూగ మెల్ల మీద
యాంము వచియించిన విని బ్రాహ్మణుండు
ఈ వను కోర్కి సిద్ధించినందులకు మిగుల
స్వాంత మంకిజను న సంతసంబు నొందె.

సాయంకాల వర్ణనము.

అంకలోపల శాయకన్య మరము చంద్రే
బున చుంబున గల సర్వ ధాత్రి చేప
వరలు సామాగ్ని శక్తి నుత్ జగభ్రమనగ
సాపగాగా జతీని నవిరాపమానస
కరుగు మందపంగ శబ్దారి సారిని తాళ్ళ
కిరుణి వద్ద సెలపు చిరిగాని విష్ణు
శర్మయము బొమ సాగాహ్న సమయా పవిత్ర.
పంచబాగిన యాత్రని పసిపంగ
కొండ బోసిన కుంకుమం చేమో యనగ
నిరుపురా దోము రాగి పక్షీ పునంగ
కర్తులాకృతి గల రత్న పతక మనగ
విష్ణు ముఖమందు కాంతి మట్టి యుండె
విజ కరము లక్ష్మీకిరి గన్పించుచుండె

నగగ ఘంటలు క్రీమమూగా కెనుగుమంద
దట్టమైయున్న మాకాది ధనిక జనుల
పట్టణము సంచుంచుండి బహుళ సీధముల
జెక్కి చిత్రంబు లగుమను కెలకపట్టి
రంగులంగూడి మిగుల దీపాలంబు లనగ
బరగు కిరణముల్ కమ్ముచు బల్పనయిన
యోతపంబు ధరిత్రిపై నలరజేయు
జూచి యావేగ సెంతయు సౌంఖ్య మీర
నిజ లధిక దీపజాలంబులై నెగడు చుండ
బత్పమాద్రికి మెల్లగా భానుడేగ.

పశ్చిమాబ్దమ్లై నుండి సతీదయంబు
పాలలకు మెల్లమెల్లగా జనము నుండె
వాని వెంబడి యుడుకల వాలకులను
దొత్తుమీర దిల్లనగ్రోపు లూనుకొనుచు
బోవుచుండిరి యుద్దేవ మాదనులన.
కనుకలం దీర్ప నూంత్తేవ బత్తిగ గాను
లాకపుంబున దెసుకుము పదుబ చుండె

అంత నిండుక చీకటు లలముకొనియె
వెకరి యుడ్డికు వాకిళ్ల సేగిపాటు
స్వప్రభా తారకాకష్ట సమితి గాఢ
తాముసించ దము కామితం దరల జేయు
నంబరోన్న తాసనమెక్కి యమనుదెంచు
రాజరాజన రాజిలె రాజా మిమ్ముల
తోయజములు మోములు వాడె ముఖగరయు
ప్రబుద విశయుచు వికసించె గుముద వితతి జగేరము.

ఉదయలక్ష్మి.

ఉ॥ దీక్షవమేనితో మిగులఁ గీర్తిను నొందిన చిత్తవృత్తితో
జక్కట జేయఁజేస్తి వెతజెందుచు నుండెడి వేళ భర్తపా
ల్పక్కఁడ నేనని గన్పడిన పద్మముఖమ్మును లేతనవ్వుచే
జక్కనొనర్చి దేశహిత చర్యల నామె వహించు భర్తతోన్

తే.గీ. మేను శుష్కించి దుర్బలంబై కొలఁది
జానకీబాయి కుత్సాహ శక్తి హెచ్చె
వాడిన కొలంది క్రొంబావి వచ్చుచుండు
మనుజ రాజంబులకు నైజగుణము గాదె?

సీ॥ సంస్కారగణం బెంత సలుపుట యుక్తమో
యంతమాత్రమునకే యనుమతించు
బగనితో నేరీతి బల్కుట యుక్తమో
యంతకె తగు మాట లాడబోదు
భర్తృశుశ్రూషకు బనివింతి యెంతయో
యంతకు వెనుగెట్టు లాచరించు
దీనుల నేరీతి దిలకింప వలయునో
యంతకంటెను గూర్మి నరయుచుండు

తే.గీ॥ హైందవాచార ధర్మశాస్త్రానుకూల
మౌ తివజకు స్వాతంత్ర్యము నిచ్చగించు
నంతకంటె స్వధర్మంబు లాచరించు
బాప మెఱుగదు జానకీబాయి సాధ్వి.

చం॥ వినయవివేకశాలియగు వేంకటరామ నృసింహరాయుతో
యానువ్రు సంచరించునో కులాంగన జానకిబాయి యట్టిశీ
చనును నిరంతరంబు పతి సల్పుచునుండు సహాద్యమంబులన్
దనకొకభాగమందు దలదాల్చును గార్యభరంబు పూనగన్.

తే॥గీ॥ పాపమన్నను నెంతటి భయము కలదొ
యంతియు భయంబు దయ్యంబు లనిన నెందు
బ్రకృతి శాస్త్రంబు నెరిగియు భయవశమున
గడుపు రేలెల్ల దీర్ఘ జాగరణములను.

మ॥ అనురాగంబున భర్తతో జెలిమి చేయం జేయు గొన్నాళ్లకా
వనితారత్నము నాయకాభిలషిత వ్యాసంగముల్ నిర్వహిం
పను నుద్యోగము లేకయే దొరకొనెన్ బాలేశ్వర్యార్థాగమం
డనయుం గ్రైస్తని భాసిలెన్ భ్రమరకీటన్యాయమొప్పారగన్

తే॥గీ॥ కందుకూరికులుండు లోకజ్ఞమౌళి
ఘనుడు వీరేశలింగము కవివరుండు
పరము జేరిన దినమున భర్తతోడ
వనిత తర్పణమిడి యుపవాస ముండు.

కం॥ సంతానము లేదనెడి కొ
అంతయు బుతుశూలచింత రగులుగొలుప నా
యింతి యిహలోకయాత్ర న
రంత శ్రమతోడ గడుప నారంభించెన్

ఉ॥ పిల్లలు లేనిచింత మదిబెట్టకకావన్ ఫలమేమి యుండుగా
వల్లభు తాంగిరంగముగు జానికిబాయి దరిద్రబాలురన్
జల్లగ జేరబిల్చి తనసంపద పోషించిబోవ వారికిన్
గొల్లలుగాగ వాంఛితము గూర్చుచునుండు ననేకభంగులన్

సీ॥ మరల వచ్చెదనని మగనితో మాటాడి
పుట్టింట గాలంబు బుచ్చబోదు
అవసరంబైనచో సంగణించె గాని
తలవాకిలయినను దాటిపోదు
గౌరవజీవన కాంక్షమాత్రమె గాని
మోక్ష్యాములవయి నాశలేదు
తనకున్నయంతలో త్యాగమే గాని ప
రార్థ సంగ్రహవాంఛ యునగ రాదు.

తే.గీ॥ విమల సాధ్వీత్వమును దయావితరణములు
భూషణములయి యుంటగా బోలు సితర
వస్త్రభూషణములకయి వాంఛ యుడదు
జానకీబాయి కేసతి సాటివచ్చు.

మ॥ శిథిలంబై వశిమున్న జీర్ణగృహమున్ జేరారి జీర్ణస్థితిన్
మదిగోనారసి భర్తృదైన్యము నడంపంగోరి యూసాధ్వి బా
వ్యదమూచానమశీకదబక భూషానాంతమున్ సమ్మగా
న్పదమై భర్తకానంగలేనగవు చెల్వంబొప్పు నెమ్మోముతోన్.

తే. గీ. అత్తగారు వరీతులు కహాణ యయున
సదా విద్యాలయమునకు భూషణము లొసగె
జానకీబాయి మూపిన చాగమును ని
తనరె నొకదివ్య భవనమా దంపతులకు.

తే. గీ. భర్తనుత్సాహబెంచి యూ పరమ సాధ్వి
నీలగిరి యందు పతిక్రి న్నిర్వహించి
నిరుపమంబైన దినమొందు నిర్వ్యయించె
నదియె జానకీబాయికి నంత్యదినము.

ఉ॥ అన్యసమైన మానవను సంతతి ను సుస్ట కష్టభుష్టవై
భవ్యముతో మనకె గిపి తాలిమి మా ం స హోవెదిన్ డ యూ
భావ్య ముగాంచి సంఘమున బాలవితంతువివాహదీక్ష క
ర్తవ్యమటంచు దెప్పుడు సతంబును జానకిబాయి వందనున్.

క॥ సాహసమైన వితంతూ
ద్వాహము పోందిరిక జ ప కలు ను ను బతి ను
త్సా హ ను ను ను వివ్యారె
మైన రాక ఘ గ్గ బట ను నబల తలంచున్

కం సకల విజ్ఞానంబే
అ యున వ్యాపకముజేను వీలగునో తీ
ద్ధ తులు నాసరించి తె జీ
వితము పునీతంబు కేయ వెలది తలంచున్.

సీ॥ కన్నబిడ్డలకంటె గారాబమున జూచు
పరిచారకుల కన్న పాపమెనగు
బెట్టిపోతలయందు బేరబారము యొక
గన్నతల్లి వితాన గనికరించు
బతియందు తనకు జీవితము పూర్తి నొనర్చ
నిష్టదైవంబులకెల్ల (మొక్క
భర్తసౌఖ్యమునకై ప్రాణంబులను వీడ
నవసరంబైనచో నభిలషించు

తే॥గీ॥ సాధుకుద్బోధనంబు నొనర్చుకున్న
భర్తృహిత కార్యముల నెపాలు దీర్చు
ఛాయవలె నుండునేగాని శ్రీమలయందు
బతినివీడదు జానకీబాయి సాధ్వి.

క॥ సంతానము లేదని యొడి
చింతయు ఋతుశూల గలసి చెలువమనంబున్
సంతత సంతాప పరి
(శాంతము గావింపసాగె సర్వవిధములన్.

తే॥గీ॥ భాగవతమైన యనురాగ బంధనంబు
కామితంబుల నన్నింటి గట్టివేయ
బుట్టినిలు చూడవచ్చి యా పూజ్యచరిత
చింతయను వ్యాధి కెవగ గృశింపసాగె.

చం॥ తనుప్రకృతిం దమున్న నిజ సార్థ్యము తప్పనున్న భావపై
కనికరమున్ దొంగకు యొకానొకదో విజయాంక సాహసం
బను కృతిలోన గుర్తించి చూపలజూడ నశక్తయాటచే
దినములు బుచ్చగా దొడగె దెల్గన నాయువు కాంతిప్రీతియో.

తే.గీ॥ ఆటిపోయెను దివ్యాను మాంధకార
బంధురంబయ్యె భూనభః ప్రాగణంబు
వత్తియును దైలమునగల ప్రమిద మాత్ర
[illegible] ముందుగా నున్న యునికెయో.

ఉదయలక్ష్మి.

—:o:—

తే॥గీ॥ కువలయామోద గరిమచేఁ గొమరు మిగిలి
సంతతాజ్ఞానతిమిరంబు శాంతిపఱచి
విశ్వమోహన కాంతిపో వెలిఁగి వేఁగి
స్వచ్ఛశాలీనమయ్యెఁ జంద్రికాబింబము.

తే॥గీ॥ పల్లవంబులచేఁ బుష్పపటలిచేత
బంధురామోదగరిమచేఁ బన్నుకొని
ఫలముల నొసంగఁగల శుభ వనమునందుఁ
డిఁగ యిహలోక యాత్రలఁ దీర్చుకొనిరి

తే॥గీ॥ తావిచే మార్దవంబుచేఁ దళుకులీను
సహజ సుకుమార సౌందర్యసమితిచేత
భువన మోహనమగు తమ్మిపూవుకన్న
ఉదయలక్ష్మి శిరంబున నుండిరాలె.

తే॥గీ॥ అభ్రభువనాంతరస్థమౌ నంధకార
మంతరింపఁగ జేయు రశ్మ్యంకురంబు
గాఢ గంభీరమగువిశ్వ గర్భమందుఁ
గనులు మిఱుమిట్లు గొలుపుచుఁ గలసిపోయె.

తే.గీ॥ చిన్నగు పాత్రలలోపల నీడదీరి
దట్టమగుచుండు నన్నీటఁ గానమాడి
తేఁగ డోలికాప్రాయమై దినమాఁగి
యుయ్యెల లేమొగ్గ శిశువు నిసంతి రాలె.

చ॥ భువన విహారాహవ బహు నభోగాణి విహంగంబులన్ జేరె, భూ
భవనము నంధకారవిభవంబులు ముట్టడించె మేఘముల్
జనవహానానుకారి సము దాభయంకర చంచలాచ్ఛవి
స్ఫారము లయ్యెదిక్కులన శాంతిసమీరము వీచెనారెకన్

తే.గీ॥ ద్వారమున నున్న నొక తేజి తలిరుదీవ
నవకమగు నుండె సాయంతనంబు వచ్చి
ఉదయమున రాగరేఖ లభ్యుదయమంద
సమయమున వాఁడి వత్తయి కమలిపోయె.

ఉ॥ మేలిమి బంగరుంగరగి మొత్తినకైవడి పచ్చనన్నచే
త్రిలలరించు ద్వారములు చింతిలురీతిగ నంధకార కా
కోలి ఘనాఘనద్యుతుల కుంబడమై కనిపించె గాకముల్
పాళెము గట్టి భావి దురవస్థలు వాకొనునట్లు వందరెన్

తే.గీ॥ ప్రకృతియంతయు స్తబ్ధభావంబు నొందె
దృశ్యములయందు దొల్లిటి తెలివి తొలఁగె
సిరినటించుచునున్న మందిరమొకండు
శమనున కొసంగుచుండె సుస్వాగతంబు

సశేషము

క్షు(త్తృష్ణార్తులై మిగుల వాపోవుచున్నవారు ఏమి చేయగలరు! మోహజాలంబున జిక్కినయందుకు మా కృత్యంబు లెటుల దెలియును! రజని వచనము సత్యమని యే నమ్మి యామెను వి దకించెదనని యామెను నూరడించుచున్నాను. అబ్బా! యెంత కడచినను తరుగకున్నది! బాహ్యాభ్యంతర దహనాగ్ని నుదయించి ప్రవర్ధమానమగుచున్నది. అని మందగమనుండగుచు యి రుదెసల నవలోకించి తన కనతిదూరమున పొగ నొక్క స్థలాం గు దూరము వ్యాపించిన వెలుగు పొంగారి యుత్సాహపడను డై యిదియే యాగాహాకులు చెప్పంగ వింటినే గా! దీపకాంతుల దెసనున్నగ జీరియున్న నందనసగల పావనో పేర్కొనుచు చెప్పిరి. అదియే యానందము ... అని మెట్టునగ తెరు లతా నిబిడీకృతమగు గొందెవైపు దృష్టి నిగిడించెను. ఆ రాత్రి నుపారణ్యంబున నావృక్షములు ... నలుగురు విచ్చి తాకారులగు మోటుమనుష్యులు మా పాంథుని పై ఖడ్గించు చుండిరి. వారిని గాంచినంతనే మన పాంథునకు నుత్సాహము ద్విగుణీకృతమై అబ్బా! ఎంత దూరము గొనివచ్చితిరి రా! నను వజాలక నా ప్రాణములు విసిగిపోయినవి.

అని పలుకు వాడు,

బాబా! బూటకార్యము కారణంబున కీర్తులు ... నుండు టచే నింతదూరము గొనివచ్చితిమి. దీని కనతిదూరంబున నొక్క యేరొకటి ప్రవహించుచున్నది. బాబూ! వాస్తవమెటులో దింది మమ్ము రక్షించెదరో!

అంతర్లక్ష్మి

అనినంత వారలిటుల మాటలాడుకొనిరి.

యువ—మీకా విషయమున ననుమాన మెంతమాత్రము వలదు. కాని యారోగ్యము మనకుదక్క అన్యులకు దొరకి పాపమయ్యెడుట పరధనమని తెలిసికొనుటకు మీవిషయంబున నాకు కొంచెము భయముగుచున్నది.

వాహా—బాబూ! మెము యీమాట సెలవిచ్చినారు! మా నాలుకలు వెయ్యి తునకలు గావించినను మాతల ముక్కముక్కలుగ జేసినను మా దేహములు నిలువుగ జీల్చినను యారోగ్యము బెమ్మగయిన చెప్పము. బాబూ! మా యాలుబిడ్డలతోడు నమ్ముడు సందేహమెంతమాత్రం లేదు.

యువ—వెంకా! ఆబాల మేమ్కనిదిరా!

వెంక—త్వరగా బాబు యిప్పుడే చెప్పితిని. ఇదేంటి మనవారేరీ! అని యింకేమేమో అడిగినారుగాని మేము మాట చెప్పకారమేమి మాటాడకుండా యిలాగ వస్తున్నాము మీ రెకనబడ్డారు బాబూ

యువ—సరే వారిని గొనిరండు అందుండు ఖడ్గమేది చూపిరి.

వె—అయ్యా తెలంగాణనే తీసి చకచకమనుగ నున్న రెల్లు గడ్డిలో దాచినాము

యువ—అటులయిన నా సవారిని గొనిరండు!

అనినన్తోడనే యీ దుర్మార్గులెల్లరును అచటికి సవారిని గొనివచ్చిరి. అప్పుడా యువకుడు వారినిజూచి,

ఓ నాయకులారా! మీలో నొక్కొక్కరికి యేబది రూప్యంబులు చొప్పున నిచ్చుచున్నాడఁగొనుడు. మీకు చెప్పినదానికంటె రెట్టింపు అధికముగ నిచ్చుచున్నాను. ఇంకను నేను [illegible]న నకు కలదేని తెలుపుడు. మోమోటమున జంకకుడు.

అని సాదరపూర్వకముగ నడుగుచు నెల్లరకును సొమ్మొసంగెను. దానికి వారలపరిమితానందులై మెల్లగ ఏక గ్రీవంబుగ బాబూ! అతి అన కూడదంతాను మాకు మరేమి అక్కరలేదు మీరా! ప్రభువులకు మేము చెప్పవలయునా బాబూ! అని పలికి

అప్పుడాయువకుడు

కాను మీరు సంతోషించుటయే నాకు కావలయును. మీ కుట్ర బయలుకొస్పుటయే యిచ్చుట. పాపము! మీకు తడవయిన పోయినంను. అతి జాగరూకతతో నీరహస్యమును గాపాడవలయును సుడీ!

వి.క—బాబూ! మాకింతిగా జెప్పనక్కరలేదు. బాబు రహస్యము వెలిబరచిన మాకు మాత్రము దండన రాదా! మీకా సందేహము వలదు మాకు సెలవు దయచేయించుడు.

యువ—మంచిది పోయిరండు.

ముంచినను నాశ్రాంతమంతయు నీ యాధీనమై యున్న

అని పలుకి

వరళ — సోదరా! నీ యపరిమిత బంధుజనానురాగంబున కెం
తయు సంతసించితిని నిర్భాగ్యనగు నేను నీకేమి ప్రతి
తోషిక మివ్వగలను? నా మనఃపూర్వక వందనంబుల
నర్పించెద వీనిని గైకొని నీ కేదయిన దురభిప్రాయము
న్న మొదల దాని సంతరింప జేసుకొని నన్ను మన్ననతో
జూడుము.

నర — సుందరీ! నీవందనంబుల కెంతయు సంతసించితి గనుకొం
టివా! అపరిమిత మూల్య దాయినివయిన నీవు నిర్భా
గ్యవని బలికెదవేల? సోదరనామ సూచకంబులగు సం
బోధనలు మనయుక్తి యౌవనులకు జెల్లునా! కావున
మనోహరా! యని పిలచిన సంతసించెదను

వరళ — హారహారా. బాంధవజన వాత్సల్యాఖ్య నా మట్టి యనా
ధ స్త్రీని ఒంటరిగ నిల్పి నిట్లు భాషింపవచ్చునా! సోదరా!
నీకిది తగదు నిర్భాగ్యనగు నేనెట్లమూల్య వంతురాల
నగుదును! నన్నిట్టి కాననంబున కిరాతులచే కొనివచ్చితి
వా! బాంధవద్రోహ మొనర్పుట పాడియౌనా! నా
యందు దయయుంచి నీదారిని నీవేగుము నాగతి [illegible]

కినయిన పాణిగ్రహింపనిగదా పరభామిని యగును! లే
కున్నదో నీవనుటయు యెటులగును! అదికాక నిన్ను
హత్యచేయుమనుచు పాదుకయాజ్ఞ ననుసరించియే నిన్నిటకు
గొనివచ్చితిని కావలసిన జూడుమిదిగో యీచంద్రహా
సము ఇంకనయిన నావాక్యంబుల నమ్మి నాకోర్కెదీర్చి
నన్ను గరుణాయమానుము లేదేని నీమానము జారగొ
నుటయేగాక నిన్నిపుడే యముని యింటికి నతిథిగా నొ
నరించెద నీవిపుడు నామాటలాలించి యీనిర్మానుష్య
ప్రదేశమున యీ లతాకుంజ సముదాయంబుల నడుమ
నా యంకతలమున జేరి నాపై శరపరియోగ మొనర్చు
చున్న కుసుమబాణుని మదమడంచుము

అని పలుకుచు మదనునికి లోగియుండిన వాడగుట
చే నింతక ముందుకు జరిగి యామె చీరచెరగు బట్టుకొన బో
యెను గాని తటాలున యా సద్గుణపుంజ యా స్థలము నుండి
యించుక దూరమున్న యున్న మఱియొక తరుప్రాశ్రయించి కను
గొలంకుల నశ్రుజలంబులు రాల్చుచు,

సరళ.—సోదరా! నీపై వలపు నిలుపను నేను పరస్త్రీ నగుదు
ను బాలికనైనను యొకరికైనను ప్రేమించినగదా వారికి నే
ను సౌభాగ్యవతి నగుట! లేనియెడల తలగడక్రింద ప్రాచు
పరె కన్యాపుర్యాకలు శ్రీతావహులై యుపకేలీజ్ఞా త్రా

పాయువులు గదా! సోదరా! సంసారమసారము శరీరము నీటిబుంగ వంటిది భోగము లశాశ్వతములు ఎందరు కామాంధులై కులక్షయమును బొందిి నాశనమైరో కొంచెము ఆలోచింపుము ద్రౌపతిని నపేక్షించి యే కదా కీచకు డస్తమించెను! దమయంతిని గోరెడు కిరాతకుని గతి నీవెఱుంగనిది కాదుకదా! సీతాదేవి నాశించి రావణు డేమి మూటగట్టుకొనియెను! సోదరా! సర్వేశ్వరుని జాయమాన కటాక్షమున నొసగబడు జ్ఞానమున నుంచు నీమానవమానమును విషయేచ్ఛాలోలనమునకు వ్యభిచారమున నిలువబూనుట న్యాయముగునా! దోషప్రాంతములు కాంతాపరధనమ్ములు అట్టి వాటికాశించుట గవ్వాగ్నిజ్వాలల కరంబున గైకొనజూచుటయే యగును సోదరా! నామాట లాలింపుము నీ ద్రోహాతిలంపును పరమాత్ముని నామచింతనయున దూరముగ జేసికొనుము పాపములను జేయుట మానినన్నై జన్మమును విజ్ఞానప్రభావంబున సూర్యప్రకాశమున కంతరించు అంధకారము భంగి నైజగుణము నశించును తనకు తెలియునప్పుడొంటలబోధ నాలించిన శేషుని కృరము.

సోదరా! నావిన్నపమాలకించి నామానము రక్షింపు

వర!— (గుడ్డివచ్చి ఇల్లను వెక్కిరించు విధంబున నీవా నాకు బుద్ధి చెప్ప వృద్ధురాలవి నిన్నడిగిన వారెవరు నీజ్ఞానబోధ గావింపుము

[సశేషము]

శ్రీకృష్ణ దండకము

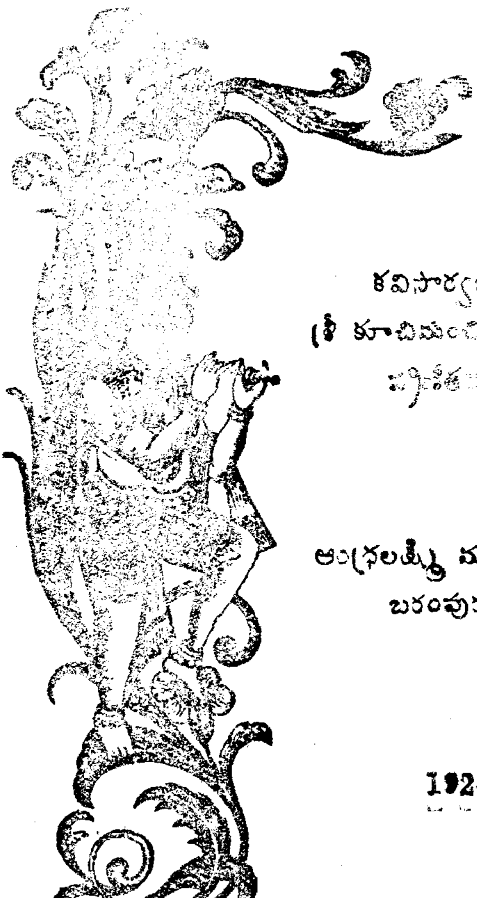

కవిసార్వభౌమ
శ్రీ కూచిమంచి-తిమ్మకవి
ప్రణీతము

ఆంధ్రలక్ష్మీ ముద్రాక్షరశాల
బరంపురం

1924

పీఠిక

———()o()———

ఈ దండకము అనేక గ్రంథములను రచించిన కవిసార్వభౌముడగు శ్రీ కూచిమంచి తిమ్మకవిచే రచింపబడినది.

గ్రంథకర్త కాలము - ఈకవి క్రీ॥శ॥ 1690 మొదలు 1757 వరకును జీవించి పెక్కు గ్రంథములను రచించినట్లూహింపబడియున్నది. అందులో మొదటి గ్రంథమగు రుక్మిణీ పరిణయమును ఈకవి తన యిరువది యేడవయేట రచియించినట్లూహింపబడియున్నది. ఆరంభదశలోనే యీ దండకమును రచియించెనో లేక కొన్ని గ్రంథములు రచించిన పిమ్మటనే రచించెనో ఆలోచింపవలసి యున్నది. ఈ దండకమున పండితులు గూడ తెలుసుకొనవలసిన విషయములచే నిండియుండుటచేతను తన కడపటి గ్రంథమగు శివలీలావిలాసమున తాను రచించిన గ్రంథనామములను వరుసగా చెప్పినను చివరను తానొనేక ఇతర దండక సత్కృతుల గూర్చినట్లు తెలుపబడియుండుటచేతను కవిత్వము మిక్కిలి నిర్దుష్టముగ నుండుటవలనను- ఈదండకము శివలీలావిలాసమును రచించిన పిమ్మటనే రచించెనేమో అని యూహించుటకును గూడ వీలు గలుగుచున్నది.

ఇతనికి మొదటినుండియు శృంగారకావ్యరచనయందు విశేషాభిలాష గలిగి యుండుటచే శృంగారరస ప్రధానమగు భాగవత దశమస్కంధములోని రాసక్రీడా వర్ణనాదుల నాధారము చేసుకొని తానీ కృష్ణ దండకమును రచించెను. ధన్యాత్ములగు గోపికల తన్మయత్వము కృష్ణుని వాత్సల్యము మొదలగు భాగవతాంతర్గత భావములే వర్ణింపబడినవి.

ఈ దండకమున కొన్ని సంధి దోషములు మాత్రము గన్పట్టుచున్నవి. మాకు లభించిన వ్రాతప్రతి దక్క వేరొండు ప్రస్తుతము లభించనందున లేఖక ప్రమాద జనితాది దోషములు మాత్రమే సవరించి మిగిలిన భాగమునంతయు నున్నది యున్నట్లుగానే ప్రచురింప వలసిన వారమైతిమి

పూర్వకవికృతమును యింతవరకు నముద్రితమును నగు నీ దండకము పండితుల దృష్టుల నాకర్షించి తిమ్మనాఖ్యుని కీర్తి నినుమడింపజేయుగాక ॥క॥శ

శ్రీరస్తు.

శ్రీ కృష్ణ దండకము.

—:౦:—

శ్రీమత్సుధారాశిని భ్రాజమానంబు [illegible] నపూ
రాపంక [illegible] దోరంబు [illegible] శ్రీ [illegible]
సాంద్ర [illegible] విస్ఫూర్తి [illegible] వెంద [illegible]
గాఢ కాంచన [illegible] సరోజాత జాతాక [illegible] నానా
దైవంద వస్తూ దుమాం [illegible] దార [illegible]
తుహినవ్ వృశి [illegible] శోభానమా [illegible]
కంఠాగ్ర మాలాహాలుంబున్ [illegible]
పా [illegible] విభ్రాజ [illegible] దోర్దండ [illegible]
వినిహ్మ [illegible] గర్భా [illegible] ముఖున్ [illegible]
మునున్ [illegible] పదంబు [illegible]
ణ ఫాలస్థలీసాక [illegible] నాభి [illegible]
ముందారు [illegible] భోగి [illegible] హీర క
ర్పూర పాటీర డిండీర నీహార [illegible] మందమందార
కుందార [illegible] నాత్మీయంబు బృంబారదా నేక పాకాప గంగా
తరంగావళీ కాశ [illegible] నానా జగ
న్మండ లోద్దండ గోకల్ల [illegible] వేధ న
క్త్రంచరాళి [illegible] గర్వా [illegible]
సర్వంవహా భాగ [illegible] పూర్వ [illegible]
సంరక్షణో [illegible]
శ్రీ ప్రమోగాభ్యాగతా [illegible] సౌపర్ణ సౌభాగ్య [illegible] ందార

బంధూకగోపక [illegible] [illegible] దేవ్య [illegible] ట్రా [illegible]
మునుడన్ [illegible] డా [illegible] దేవాది [illegible] [illegible]
[illegible] త్రినాథుడన్ [illegible] శ్రీ [illegible] చేసి [illegible]
[illegible] [illegible] లోక సంధాయి
[illegible] [illegible] బుద్ధి [illegible] శ్రీ [illegible] చంద్ర [illegible] ధితా
[illegible] [illegible] [illegible] పుర్ [illegible] మూర్త్య న
త్పుత్రునిన్ [illegible] సంజాతునిన్ [illegible] ఖ్యాని
కృపా [illegible] [illegible] వర్ణ [illegible] ధాయుక్తవరాం [illegible] గా దండ
[illegible] [illegible] వెంబుల [illegible] నిన్ సమర్పించు
మాంచున్ [illegible] [illegible] భాముని [illegible]
గాపించి ప్రేమాతి [illegible] బంధ [illegible] జనన్ [illegible]
తిన్ దక్షిణాంగ మొట్టి —

లీలావిలాసార్థమై [illegible] [illegible] సదానంద [illegible] దగాపించు
గోవిందు [illegible] బృందావన [illegible] తీర [illegible]
బులన్ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] యం [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] గితిం
బులోక [illegible] పుత్రులుగా [illegible] [illegible] సంసార
కృత్యంబు [illegible] [illegible] జాతి [illegible] [illegible]
[illegible] భీషన్ [illegible] [illegible] దత్త [illegible] దారత్వమున్
గంధముల్ బూయకే కాంతు [illegible] [illegible] కే [illegible] పిటల్ దీర్పకే
[illegible] లన్ [illegible] కే సూనముల్ [illegible] కే [illegible] న్ బెట్టకే సీ
మముల్ [illegible] కే [illegible] న్ [illegible] కే [illegible] ముల్ [illegible] చే
[illegible] కే [illegible] ముల్ మెక్కకే యూరి [illegible] [illegible] కే కౌం
టల్లాడగా నివ్వులన వీడగా భారముల్ మీరంగా బయ్యెడల్

[illegible]

మాంపాకు నజ్జాచి [illegible] రెంటసవా [illegible]
సేవించు నాయకుండు నిన్నోనితే చేసితే నేను యున్నెవతి పోవ్వగా
నెవ్వుమన్కినది న్ధ్యా మూ మా పూ [illegible] పూ [illegible]
ననీ వాడు [illegible] డానునే సీ [illegible]
సి నిజ్జాముకే డానునే బోలి నా [illegible] నెయ్యాయ
లౌదై గన్గొంటినూ వింటిమా పాటపౌ దంటిగా కేవు యు నన్గ
మా నర్వమా చూచు మూడారివారాలు లేనింతి యు [illegible]
దునొక్కక్కాపై యక్కటా! మిక్కటంబౌ తమింజొక్కి కొక్క
ర్తియు నున్నదుగా కందు గానంకు గోపించు [illegible] గా
వింప నూహించి యేకెంబిరి స్థానికచ్చోట న కేశమా జీవమా
చెల్లబో మొల్లమై యుల్లమా నల్లభు న్జెరనే కల్లగా కల్ల బోటి
ల్లను న్జిమ్మ జొబ్బిల్లెనే నెమ్మి యు న్జిక్కలో [illegible] న్గ నిన్ను
నే కన్నవారాన్ను పెన్రోగు. ప్రాటమ్మకో గృన్నునే
గొబ్బుగ గుబ్బచన్ గుబ్బ జో బ్బెనే దాని నా కౌగిటం బట్టి
పీడింప కింకేమి యున్ [illegible] మాంసమా యుంచు ని
ట్లుండగా గూఢ వి డా [illegible] బెల్ల బోనాడి నానా పరిసూనావలీ
లీన రాజన్య నాలీవ సంతాన [illegible] తానార తాహీనమున్
విశ్రాంతానంద సంధానమున్ నిందితాఖండ [illegible] న్యానమున్ బిల్ల
శాతోదరీ సానంగీత నిర్యాణమున్ సర్వ నానిగ్రహాధీనమున్
నైన బృందావనస్థాన [illegible] బిచేసించి యుదింద్రనీలా
భ గాత్రున్ విశాలాబ్జనేత్రున్ ప్రశక్తా [illegible] కస్తూ
రికా పంక [illegible] సుశోభితున్ [illegible] పిజ్జతాంచ [illegible]
[illegible] భాగున్ [illegible] గరాగున్ మదోద్దండ వేదండ తుండో
ల్లసద్బాహు శోభాభిరామున్ గళాసక్త మందార దామున్.

మయూరేంద్ర పింఛావతంసున్ హితవ్యూహ చిత్రాబ్జ హాం
సున్ వఫుల్లారుణాంభోజ సంకాశ పాదద్వయాభ్యాస శింజన్మ
ణిస్ఫురన్మంజు మంజీర జాలున్ సువర్ణాభ చేలున్ సుధాధార బిం
బాధరున్ శ్రీధరున్ కుందబృందోపమానస్య దంతావళీ భాస
మానున్ ఘనోల్లాస లీలానిదానున్ మహాకౌస్తుభోల్లసత్తార హారున్
జగన్మోహనాకారు నాగోపలోలున్ విలోకించి పంచాశుగక్రీడ
లర్థింప సంఖ్యాంతులన్ కాంతు పూబంతులన్ మందయానక్రియా
లజ్జితోన్మత్త దిగ్దంతులన్ జూచి మీరు న్వయంబింతయున్ లేక
లోకంబులన్నాకన న్నాకంబులు న్నందనోద్యానంబులున్ బుండరీకం
బులు న్గండభేరుండ సింహేంద్ర భల్లూక వాహార్యనేకంబులున్
బీకరాకారము ల్క్రూర భేకావృగంబుల్ మహాపన్నగంబుల్ న
గంబుల్ ఖగంబుల్ దిగన్తంగగా జాలి వర్తించు నిక్కానలో
జొత్తురా! జూచి మోహాంధు న్మిత్తురా! తెత్తురా మంచి
యుల్లాంబ్రలో నాటి కిలింతలన్ భతలన్ భ్రాంతలన్ మాంతి
లన్ పూవులు న్మిత్రులన్ జెంచి యోధాముల న్భామలీ బామ
[illegible] యులన్ గీతములన్ [illegible] చే
[illegible]

నుత్కృష్ట శిష్టవ్రతాచారమెల్లన్ విసర్జించితురా వద్దు యీబుద్ధి
లీసుద్దు లింకేల యే సుద్దులన్నాని నానల్ మదిన్నాని వేవే
మీయిండ్లకున్ జేరి మీ నాథులన్ బ్రోధలై గూడి క్రీడించరే
యన్న—

అక్కాంత లత్యంత చింతాభర క్రాంతలై కంత
సంతాప దావానలాభీల కీలానమేతంబులై తాక నిట్టూర్పు
లల్ తెమ్మెరల్ సోకి శోణాధరోష్ఠ ప్రవాళంబు లెంతేనియు
వాడ ఫాల ప్రదేశంబులందిడ్డ కస్తూరికా పంకముల్ స్వేదత
యాభిషిక్తంబులై జారి పై బ్రమ్మి నిద్దంపులే జెక్కుటద్దంబు
లాక్రాంత శోభావిహీనంబులై యొప్ప దట్టంపు క్రొవ్వేడి కన్నీ
రు జారన్ పయిన్బారి యుత్తుంగ వక్షోజ గుచ్ఛంబులున్ గం
మందంబుగా గద్గదాలాపముల్ మీర నోచెల్ల! యీకల్లరి
నమ్మి యీ మొల్లమా నెల్ల గేహంబుల న్నేల్లకే యెల్ల జా
ల్లి యల్లుండు తానుల్లముల్ తల్లడిల్లంగ నుత్ఫుల్ల కంకేళి భ
ల్లంబులన్ బెల్లుగానేయ నక్కాళచేజిక్కి చక్కన్ మదిన్ జొక్కి
యుక్కానకున్ ద్రొక్కితే నక్కటా! మ [redacted] టల్
మాని వీడెక్కడన్ జిక్కులన్ బెట్టుచో గుట్టుగా నుటుకో కా
యీ పట్టుగా గట్టిగా నున్న నింకెట్టుగా నోర్వగా శక్యమే!—

అక్కరో! వీడు ముందెక్కడన్ జూచినన్ మ్రొక్కుచి
స్టక్కుచున్ నన్నులన్ సైగలన్ సారెకున్ గోరికన్ వేడునే—

నేడు నేజేరి ప్రార్థించితే నింతయున్ మంచిమాటాడడే
చూడడే కల్కి మోహించితే పూరుషుండెందునున్ జుల్కగా
జూచు నన్మాటయే నిక్కమయ్యెన్ గదే!—

జో! భళా! వింటె ! వాల్గంటీ! వీడెంత గయ్యాళ్లో
మొన్న నొక్కింటిలో నొంటియున్నిద్దురం జెంద తా నద్దిని
జేరి కెమ్మోవి ముద్దాడెనే! చంటిపై ముంటిచే గంటి యుంటి
చెనే! అత్త మేల్కొన్నచో నొంటిగా కేము బర్వెత్తెనే అ
బల్ దిట్ట నేడిట్టుగా బల్కితే నెట్టుగా నెమ్మదిన్ నమ్మగ
వచ్చునే!

కొమ్మరో! నిన్న పాలమ్మకో రాగ యీ దిశ
కే చేరి దానిమ్మ పెన్బళ్లు తా నిమ్మటంచున్ వడిన్ బూని ప
లిండ్లు చేబట్టెనే!—

చెప్ప సిగ్గయ్యెడిన్ గాని తా గాని చందంబు
లెన్నేనియున్ జేసెనే! వీనికా బుద్ధి నేడేటికిన్ గల్గదే! చేడెరో
చూడు నీతోడు సత్యంబుగా పల్కెదన్ జిల్క కట్టంబోగి నే
నిప్పి గోష్ఠ ప్రదేశంబులోనన్ జలంబాడగా వీడు పెన్ గోడ ద
జగ్గునన్ దాటి వేవచ్చి యిట్టట్టునున్ దగ్గగా నియ్యకే కౌగిటన్
బట్టెనే! పట్టె మీవారికిక్ జెప్పవద్దంచు నాపట్టిపై వట్టునున్
బెట్టెనే! వీనికీవేళ నీధర్మశాస్త్రంబు లెవ్వారు బోధించిరే!—

బాల! యీ నాలిభూతంబె మేమెక్కినా డేపుతో
టుప్పెపై పుట్టముల్ బెట్టి తోయంబు లందోల లాడంగ నమ్మే
చీరల్ వడింగొంచు బర్వెట్టి చెట్టెక్కి మేమేక్రియన్ (మొక్కి
జక్కనైనోక మీకోక లిప్పింతు నిచ్చోటికిన్ జేరి హస్తాబ్జముల్
నాచి యాచింపుడంచున్ గడున్నిక్క గాపించి సిగ్గెల్ల దూలించె
నే! వీడు నేడెంత నిష్ఠాపరుం డయ్యెనే!

అంచు మర్మంబు లొండొర్లతో బల్కిరిట్లంచు—
ఓదేవ! నీ పాదముల్ గొల్వ నూహించి మోహించి యీ
ఘోర కాంతారవీధిన్ బ్రవేశించి ప్రార్థించు మమ్మెంతయున్
జుల్కగా జూచి వాదింప నీకేల— నీకేల మమ్మంటి
పూవింటి బల్దంటచే జిక్కగానీక నీకౌగిటన్ గూర్పుమా—
కోర్కె లీడేర్పుమా—సార వాగ్వృష్టి ధారావళిన్ పంచబా
ణాగ్ని చల్లార్పుమా—వల్లవోష్ఠామృతంబిచ్చి కందర్ప తాప
జ్వరంబెల్ల బోకార్చుమా—హాస చంద్రాతపస్ఫూర్తిచే మ
న్మథధ్వాంత మెల్లన్నివారింపుమా—నన్ను వారించనేలా యి
దే నీకు చాలా మదింగెల్లు మేలా కనున్ గోలలన్ దెమ్మి వా
ల్కలన్ దూలగా జేసి పోదోలుటే నీమమా యింక నిన్బాసి
పోయిండ్లకున్ జేరగా నేర మా త్రేశులన్ గూడగానొల్ల మెం
తైన మందాకినీజాత సంజాత రూపార విందస్థమారంద పూరా
నిశానంద రాజన్మిళిందంబు నిం డావనీజంబు లాసించునే—మాన
సాఖ్యా సమస్ఫార కాసార కల్లోల మాలాసముల్లాస లీలా వి
లోన్మరాళం బరాళోప కూపంబు లీక్షించునే—భూరి ధారా
ధరవ్రాత జాతాంబుధారా విహారంబులన్ చేయు సారంగ ము
ష్పాంగి నిస్సార నీహారముల్ గోరునే—కల్పభూజాత పుష్పాలనేక
మాధుర్య సారాతి సౌరభ్య సమ్మానితంబై దొడ్డ కీటంబు కా
మోదోద్ధి జంబుల్లై సేవనే—నీవు యున్నట్టు చిత్తంబు భావస్వా
న్నేత్రయున్ జేయ నిట్టూరపో మాటలన్ మందిపై నెట్లు కల్పింప
గా నేల—నీ పాదపద్మంబుచే మాకిరీటాంతరాళంబులంబులన్
నీ ముఖాలోక నాశాంబు చంద్రాతపవ్రాతచే ప్రకాశంబులన్

నీ సుధాపూరాధరశ్రీ రమ్య వాగ్వృష్టిచే మానసశ్రాంతక శ్రేణు
లన్ నీవరీరంభ సంభోగ కేళీ దినారంభ కాలంబుచే నీనవక్షో
జకోరకంబులన్ సంతసంబందగా జేసి మమ్మేలుమా మేలు
మాటాడుమా మాను నీ మానసం బెంతయున్ గట్టిదై
యుండె గాకింతయున్ జూచితే నట్టిమానున్ జిగుర్పెట్టవా!

అంచు, నొక్కర్తె లేనవ్వుచే పొన్నమానున్,
సరోజాక్షి యొక్కర్తె సారోక్తులన్ గోగుమానున్,
వరారోహ యొక్కర్తు బల్ కౌగిటన్ బట్టి గోరింటమున్,
లేమ యొక్కర్తు నిట్టూర్పుచే వావిలిన్,
చాన యొక్కర్తు గండూష మధ్యంబుచే కేసరంబున్,
శశాంకాస్య యొక్కర్తు చేనంటి వే మామిడిన్,
భామ యొక్కర్తు వాల్జూపులన్నృష్టి (శ్రీమద్రుమంబున్
సువర్ణాంగి యొక్కర్తు వక్త్రేందు సంపత్తిచే జంప
కంబున్—

లతాతన్వి యొక్కర్తు ప్రేమా విహారంబుచే బ్రేం
కణంబున్—

సుధాలాప యొక్కర్తు పాదంబులన్ దన్ని కంకే
ళినిన్—

బూయగా జేయ నజ్జాణ లత్యంత కౌతూహల
ప్రాంతులై వారలన్ బ్రేమ వీక్షించి—

నిక్కంబుగా మీ కుచాగ్రీవ రోమావళీ యానముల్
మీరి కోకంబులన్ కంబులన్ దండ శూకంబులన్ మానసౌ
కంబులన్ మీ ముఖాలాప దృగ్గంధ హాసద్యుతుల్ తమ్మి
రా గీరపోతమ్ములన్ కల్వ మొత్తమ్ములన్, చంద్రకాంతమ్ము

లన్ మీ సుజంఘావళీ వేణికా మధ్యమంబుల్ నిషంగంబులన్ వార్ధి భంగంబులన్ మత్తభృంగంబులన్ బిస్సి సింగంబులన్ బాహు జశ్రేణి దంతాధరంబుల్ మృణాళంబులన్ మేటి శైలంబులన్ కుందజాలంబులన్ సత్ప్రవాళంబులన్ గేరు మీ యూరువుల్ రంభలే! రాగవులన్ రంభలే! కామితోద్యత్సరీ రంభలే! కన్నెలా దెన్నడున్ మున్ను గన్గొన్న చందంబుగా దెన్న విన్నాగాసై యొప్పు రాకొమ్మలో పువ్వు లేగొమ్మలో జాళువా బొమ్మలో కాక లోకాకలంకస్వరూపంబులన్ మీర నీరేజగర్భుండు మిమ్మిమ్ముతో నిట్లు నిర్మించెనో—

అంచు వర్ణించి యన్నేళ వామాక్షులన్ కామశాస్త్రప్రకారంబుగా వారి గామోపభోగంబులన్ దేల్చి యా రామలున్ దానునున్ గూడి యారామ కేళీవిహారంబు గావింపుచో,

ఇంతిరో! నీవు జేమంతులున్ మొల్లలున్—నీవు వాసంతులున్ జాజులున్—నీవు గోజంగలున్ జొన్నలున్—నీవు గేదంగులున్ కల్వలున్—నీవు గోరింటలున్ వమ్ములున్ దెమ్ము పారిణెను బూజింత మంచు కమున్—

కొమ్మరో! కొమ్మ నీకందముల్ కుందముల్ గందముల్ డెందమబ్బించు నేగారెకన్—

బాలరో! బాలఘ్రాణకముల్ భోగముల్ రాగముల్ గూర్చు నో వేగ నెవ్వానికిన్—

చేడెరో! చూడు కేలీవిహారముల్ సారముల్ దూరముల్ గావె మంజారముల్ గోరితే—

కాంతరో! చెంత బందూకముల్ హైమముల్ లోముల్ మెచ్చు నీపేక దాఁ జాల్చితే—

బోటిరో! మేటి యజ్ఞానముల్ హీనముల్ స్నాన
ముల్ లేవె యెంచగ నిక్కానల్—
లేమరో! వేమరున్ నీవముల్ పాపముల్ తాపముల్
బాపగా నోపునే—

అంచు భాషించుచున్,
ఒక్క పూబోడి తా మల్లికల్ దోసిటన్ బట్టి,
ఓ కొమ్మ! నే మల్లికల్ ద్రుంచితే మంకెనల్ గాగ నేలంటి
యాశ్చర్యమో: యన్న—
ఓ చెల్ల! వేగందె నీ పాణి పంకేజ రాగంబుచే మల్లికల్
రక్తవర్ణంబులై తోచె సంచారుతున్ గూడి చప్పట్ల వేనవ్వుచో
మోము వంచెన్—
పయోజాస్య యొక్కర్తు కందర్పు నాడెంపు బాణంబు
లా మల్లికల్ ద్రుంప వద్దన్న దామానకే కోయబోవన్ లతా
గేహమందుండి ఝుంఝుమ్మటంచున్ వడిన్నొక్క భృంగంబు బె
గంబారగా నద్దిరా! నారి మ్రోయించె బో మారుడంచున్ భ
యంబంది పరెట్టి ప్రాణేశ్వరున్ గౌగలించెన్—
కురంగాక్షి యొక్కర్తు గేదంగిపై చేతులన్ బారగా
దోల సంచారొక్క భృంగాంగనారత్న మాత్మేశ్వరున్ గాన కెం
తో విమర్శింపగా దాని వీక్షించి వేవచ్చి ప్రాణేశు కెంగేలు
పట్టెన్—
ద్విరేఫాలకవ్రాత యొక్కర్తు పూదీగలన్ జోలి కాకోకి
గాచెవ్వుచున్ బూని పాదంబు లక్కించి క్రొమ్మావి పై నె
గొమ్మ దన్నంగ నందున్న పుంస్కోకిలం బొక్కటయ్యొ ఘుల్లన్
లేచి గర్జించు తోత్రిప్పడిన్నొక్కి సక్కుల్కి దానిల్పి సారే

జనుల్ గుబుల్కొనుచున్ గేలి గావింపగా క్రిందికిన్ చంగునన్ దాటె—

వాల్గంటి యొక్కర్తు రాజిల్లు నెత్తంబులన్ జూచి దర్పోక్త వాక్యంబు లెల్లన్ దిరస్కారముల్ సేయుచున్ వెక్కిరింపంగ నందొక్క లేజిల్కు యాకల్కి కెమ్మోవి బింబంబులం జూచి వెసన్ జేరి జీరన్ సఖుల్ జూచి చేతాళముల్ గొట్టుచున్ గేలి సభ్యంగ తా చిన్నదై యుండె—

ఇబ్భంగి సుప్రాంగి శృంగంబులన్ దోలి పూదేనియల్ గ్రోలి రాజీవులన్ దోలి రాగంబుచే సోలి పల్లావు చెక్కి పండ్లున్నయున్నెక్కు దూరంబుగా గోకిల శ్రేణులన్ముంచి మేళా పొగల్లన్నియున్ ద్రుంచి పుష్పాళు ధూర్తిత్తి పూలన్నియున్ గోసి చెంగల్వ కేదారముల్ ముట్టి మల్లాకి కపిరింపు బల్లిన్ని యోల్ గ్రొబ్బి గోరాడి యుత్కానసం బంతియున్ జూరగాపిం పు చున్నంత సద్దేవు డంతషీణతుండైన తాసంతయున్ వంత లన్ జిక్కి,

ఓచాన! ప్రాణేశుడేడీ! బళా! నిన్నటుల్నమ్మితే మోస మయ్యెన్ గదే! భామరో! వాడు నాతోడ నిందాక నిచ్చోట నే నాన్ధకీడ్రలన్ దేలెనే! నవిసల్ గోయుచుండంగ వాడెం దు పోచేసెనో గాని భావింపనే! నాతిరో! నన్ను లాగామీవటన్ చెప్పగా నయ్యెనో గాని యొక్కింతయున్ తాళగాజాల నమ్మా యలాడెందములన్ దూరెనో చెప్పవే! యప్పరో! క్రొవ్వివేకొ ప్పైసల్ గోయగా నవ్వగా బోవుటిందెవ్వరున్ వానిపై గావు లేకుండురా! సుందరీ! ముగ్ధ మీరందరున్ మందతన్ జెంది పూపందిరుల్ దూరగా నిందునే వాని నెచ్చోటికిన్ దగ్గనీయ

కున్నట్టివో మాయలేడిన్నలెన్ జూడగా వేషుకై యొక్క బం
గారుపుం జాతు లేడిల్కఁ గాన్పింప నప్పిల్ల దెప్పించుమన్ బ
ల్కతే వాడదే సందుగా పూపొదల్ దూరి కానంగ రాడ
య్యెనే చేడెరో! వాని రా కీల్ జడల్ గట్టి యుట్టట్టు బోనియ్య
కే కౌగిటన్బట్టి పీడింప కిట్టీటికెన్ — గ్రొన్ననల్ గోయుచున్
బూసి పోనిత్తునే — నుంచి వింకేమి? వాడెచ్చటన్ డాగెనో
చూడరే యందు కాసారతీరంబులన్ నూనగేహంబులన్ సందు
లన్ గొందులన్ జూచుచున్ వృక్షజాతంబులన్ జంతుజాలంబు
లన్ గాంచి యాకాంక్షచే తాళమా! బాణునన్ జూపు హిం
తాళమా! తాళమా! సాలమా! నేతవేతావులన్ దూరెనో
ఛూతమా! రమ్య జీమూతమా! క్రోధమా! మాధవున్ మా
ధవున్ చూపునన్న క్రోధమా! యోపరి వ్యాఘ్రమా! పొంగి
మా చెంగటన్ సాగడీ జాడ రాడేమొ — నారంగమా లుంగమా
వేగ యోగక్రియన్ జూపు పున్నాగమా! పూగమా! జాల
మా వానికెక్కె జాలకుద్దాలమా తాలమా సాలమా పనసమా
మీకు నస్సంకజాతాక్షుపై ప్లక్షమా బుక్షమా మాలతీ
వృక్షమా! దూరమా వానికిన్నికు మందారమా సారమా
ఘోరమా నేరమా మాపరింజూప జంబీరమా తీరమా నీర
మా యింక గోపించు జూపింప కుడంగనీ కందమా కుందమా
శ్రీపతిన్ జూపుమంచున్ నినున్వేడితే — కోపమా మాపయిన్
నీపమా మానమా స్వామితో చెల్మి యమ్లానమా పింఛ
మాళిన్ గనుంగొంటి లాపింఛమా కోరమా మావిభున్ జూ
ప నిన్ గీరమా గంధమాజారమా జీవమా దేవుపైనిల్పె రాజ్ఞ
వమా మేచకగ్రీవమా నాకమా వానిపొందెన్న బంధూకమా క్రో

కదమా భంగమా మీకు నన్వల్లభున్ జూపితే భృంగమా తురంగ
మా బాలసారంగమా మత్తమాతంగమా యంచు విభ్రాంతి
బొబ్బిడింపుచున్ వైవెత్తుగు మారాశిగా నే గుంపుచున్ — కాయ
బా! నీకు సత్రాయజారాతి జోడాయెగా దాయగా మా హృదీ
శుండు రాడాయెగా శంభుడిచ్చోట లేడాయెగా పాంథ విద్వే
షమే నీకు గూడాయెగా గాడ్పుతో మంతనంబింత కీడాయెగా
కాక బ్రహ్మోపరాధంబు గావింప నీకున్ వివేకం బొకింతేని
యున్ గల్గునా! చందమామాయి వే చందనంబుచున్ నిర్భత్సించి మి
న్నంది యానందినై కాయగా నిట్లు నీకాయెగా నోకు దయ్యాల
ఖు జోకాయెగా తెమ్మిపూబోడి కంతో పరాకాయెగా చక్రి
ముల్ చాల నీ చేలికాకాంచుగా జాలిలం దెల్ల నీకింత కిసా
యెగా కాక నీకున్ గురుద్రోహి కొక్కెప్పుడున్ పుణ్యమార్గంబు
వతిల్లునా మారుతంబా మతింబ్రవర్తించ్చై హితంబన్యు నీక
గ్నితో చెల్మి పోనాయెగా పూని నిన్నెల్ల జేదాయెగా గంధ
వున్ గొండ పాడాయెగా నీవిహారంబు మీదాయెగా ముగ్ధ
లంచితయున్ గూర్మి లేదాయెగా కాక మేకాఫలంబుల్ నశే
న్ద్రియు నీకుం గృపా బుద్ధి సిద్ధించునా షట్పదంబా మదంబా
ముదంబా మదంబా మదున్ నేమరున్ గూడి నీ తంత్రిన్ బత్తు
దుల్ దత్తరంబాద నోక్కొమ్మశిన్ ఝుమ్మకారమున్ వశిన్ స్త్రో
యగా నీరసంబాయెగా కాక యెల్లప్పుడున్ శీధు పానంబు గా
వించు నీకక్రియన్ గ్రేలుటల్ దోసమా—కోకిలంబా బలంబా
యె మానక్క మేనక్క యూయంగ నీపొంకమాయెంగదా కాక
వల్ గాకులన్ గూడి వర్తించు నీజాడ లింతేనియు న్మానునా
యంచు కందర్ప చంద్రానిలేంద్రేందిరోద్వృత్తికా నీకమున్ బ

ట్టుక్క మకరి యుగ్మలి నీకుమిర్ సైకతాగ్రంబుపై ధేను బంధం
బునన్నొక్క ప్రౌఢాంగితో సామి క్రీడించెనే! చూడు నాడెం
బుగా పాణి పంకేజ ముద్రల్ వెలుంగొండ నిమ్మోటి పూపా
న్పుపై వైభ బంధంబుచే నొక్క భామామణిన్ గూడెనే—
చూడు వక్షోజ హారస్రస్త కస్తూరికా రేఖలన్వాల కాశ్మీరము
జాల నొప్పారె నీకప్పుడు దిప్పపై వాడు మాజాఱిర బంధంబు
చే నొక్క కాంతన్ గరంగించెనే చూడు బింబాధరాసక్త తాం
బూల రాగంబు గన్పట్టె నీ సాల మూలంబునన్ వ్యాన తాఖ్య
న్యారాజిల్లు బంధంబుచే నొక్క చంద్రాస్య నుబ్బించెనే చూడు
డమ్మిల్ల భృంగాల్లికా జాలముల్ పొంగుత్తై రాలె నీపుష్ప గే
హంబు చెంతన్ విజృంభించి ప్రేంకావతీ నాగ బంధంబుచే
నొక్క వాల్గంటితో గేరెనే చూడు పాదంబులెత్తించి పట్టెం
చు టచ్చంబుగా దోచె నిచ్చోట తన్వంగికిన్ పెన్నెరుల్ దువ్వి
ధమ్మిల్ల బంధంబిడెన్ ప్రేమతో గూడి యిచ్చోట వాడెంతయు
న్నెవ్వ గూర్చెడి నీపుష్పసన్ క్రొవ్విరుల్ గోని నిచ్చెంగటన్
మాలికల్ గూర్చె నిచ్చోట కర్పూర తాంబూలమున్ జేసె నా
డంచు నందంద శోభించుచున్ వాని చేకొంచు నోసామి నీ
పాద సంసేవ గావించు టాసించి సంసారకృత్యంబు లెల్లన్ ఘన
శ్లించి నిన్గోరి రా నిట్టి ఘోరాటవిన్ ముగ్ధలం జేసి వేంచేయు
నీకహా ఱా పంచబాణుండు కూరాత్ముడై ఇంకేమియు ఱా నిల్వ
గా నీకు నీయాన నీయాన నాబ్జంబు లీక్షింప కిపేళ యొక్కింతి
యున్ దాళగాఁ జాలు శృంగార పిందోపమానంబులౌ నీపదంబుల్
ముదంబొప్ప మాగుబ్బ పాలిండ్లపై నిల్పి రక్షింపుమా కాక నీకా
మముదగ్రంబుటన్ గ్రుంకియున్ గొండకొండన్ వెనన్ వాగియున్ నే

లలో దూరియున్ గొప్ప కబ్బంబు మూలంబునన్ దీగియున్
శృంగి చేసాచి యూదించియున్ వృద్ధహూంకంబు వేఁబూనియున్
గానలో జేరి వర్తించియున్ మైల పుట్టంబుపై గప్పియున్ మాను
లో దూరియున్ కల్కివై కుల్కియున్ బోవగా శక్యమా నిన్ను
హృచ్చోరునిన్ బట్టి కారిన్నె వక్షోరు హాగ్రావముల్ వెట్టి గ్రో
మ్మెంతయున గృహ్ము కిట్టూరకే బోవగా నిత్తుమా మొత్తమానవ్వు
జాగేల వేవేగ మాయొద్ద గన్పట్టుమా యంచు దన్నాడు నారీమణి
శ్రేణులన్ బ్రేమతో జూచి తత్సన్నిధి న్నిల్వ—

వాని న్వీలోకించి నానా ప్రకారంబులన్ దూరి మో
నాథ! కింజాత పుంజంబులన్ గేరు నీ పాదముల్ హాస్త్ర వద్వాం
దముల్ డాసియే కందునంమున్ మదిన్ గుంద నీకక్ కాశారణ్య
భూమిన్ విహారంబు గావింప నట్లోర్పు నోయంచు నొక్క
ర్తె పాదంబు లొత్తెన్ వధూరత్న మొక్కర్తె దాబయ్యెదన్
వీచె—నొక్కర్తె లేజెక్కు టద్దంబులందొప్పు ఘర్మాంబువుల్
మాచె నొక్కర్తు తాసేవ దీర్ఘ బింబాధరోష్ఠా మృతంబిచ్చె
నొక్కర్తు తాంబూల మర్పించె నొక్కర్తు పన్నీరు పైజిల్కె
నొక్కర్తు కర్పూర హారావళుల్ సిచ్చె నొక్కర్తె నాడెంబు
గా వీణ వాయించె నొక్కర్తె సంగీత మంగీకృతంబౌ నటుల్
పాడె,

ఇట్లా చెలుల్ సేవగావింప నందంద బృందారకుల్ తార
కావీధి యందుండి తుభ్యమ్ నమస్కారి హస్తాయ లోకప్రశస్తా
య లక్ష్మీహృదీశాయ రమ్యప్రకాశాయ దివ్యావతారాయ
భవ్యప్రచారాయ చారుస్వరూపాయ భూరిప్రతాపాయ తు
భ్యన్నమో దేవకీసూనవే నాస్తిరాం హస్తమో భాస్వతే

కాన్తు భాస్తోక శోభాల సద్వృత్తునే శిక్షితాచార్య శౌర్యస్ఫు
రద్రక్షునే నిర్మలానంద సంధాయినే భక్తచిత్తాంబుజ స్థాయినే
శుభకాయునే గోపకన్యా మనోహారిణే భూమిభృద్ధారిణే
...చు దండప్రణామంబులర్పించుచున్ బ్రహ్మవక్షంబు గుర్పిం
పుచున్ దంద దంద్ధ దందందణం దాణి దిందింది మిద్దాన
ముల్ సూరజేరీ సమూహంబులు ప్పొంగి వాయించగా తెయ్య
తత్తెయ్య తా తెయ్య తోంధక్కు తోథెయ్యయంచున్ విజృంభి
బించి రంభాద్య మర్త్యాంగనల్ నృత్యముల్ సేయ గంధర్వ
లెల్లన్ ప్రమోదంబుతో గీతముల్పాడ సర్వేశ ఘోషా సహస్రం
బులన్ గూడి యుల్లాసమున్ హాసమున్ భాసిలన్ రాసకేళీవి
హారంబు గావించి యావేళనన్ వారితో నిండ్ర కుంజేరియా
మీఁద దుష్టాత్ములంచుశించి శిష్టావళిన్ బ్రోచుచున్ భూతలం
బెల్లబాలించుచున్ భూరిసామ్రాజ్య భోగంబులన్ గేరు కృష్ణావ
తార ప్రభావంబు నానేర్చు నట్లేయన్ జెప్పి నీకున్ సమర్పించి
తిన్ కోర్కెలెల్లన్ బ్రసాదించి పాపంబు లెల్లన్ నివారించి
యిందెచ్చటన్ దప్పగల్గున్నచో నొప్పగా నెంచియా దండ
కంబెమ్మితో వ్రాసి సన్విన్న పాఠంబు గావించినన్ తజ్జనశ్రేణి
నుద్యద్దయా దృష్టి నీక్షించి నీవెప్పుడున్ మమ్ము రక్షించు శ్రీకృష్ణ
కేశా నమస్తే నమస్తే నమస్తే నమః

(సంపూర్ణము)

ఆంధ్రలక్ష్మి

ఇది స్త్రీల యుపయోగార్థము ప్రచురింపఁబడు మాసపత్రిక. ఇందు పూర్వసాధ్వీమణుల చరిత్రములు, విద్యావతులై పేరుఁ గాంచిన నవీననారీమణుల చరి[illegible]లు, సుబోధకములగు చిన్నినవలలు, కథలు, [illegible]లు, పాటలుమొదలగు స్త్రీలకుపయుక్తములగు విషయములు ప్రకటింపబడును, అయ్యవి స్త్రీ[illegible] మానులగు పండితులవల్లను, విదుషీమణు[illegible] వ్రాయఁబడుచుండును

చందా వివరములు

పో[illegible]	రు 10—0—0లు
న[illegible]	5—0—0
చందాదారులకు	2—0—0
విడిపత్రిక	0—1—0

ప్రకటనరేట్లు

నెలకు నిండుపుటకు	రు2-0-0	సంవత్సర[illegible]	20-0-0
పంక్తి 1కి	0-2-0	ఆరుమాస[illegible]	[illegible]-0-0

శ్రీమతి కళ్ళేపల్లి వెంకటరమణమ్మ

పత్రికాధిపురాలు: కొరవివారివీధి, బరంపురం (గంజాంజిల్లా)

Printed and Published By K. Sivaramiah
At the Andhra Lakshmi press, Berhampore Ganjam (D